

Randers Tegl A/S

Sendt med Digital Post til CVR-nr. 20400234 og

e-mail: lm@randerstegl.dk

**Tilladelse til råstofindvinding på del af matr.nr. 31, Årup,
Kvorning i Viborg Kommune gældende i perioden fra 27.
september 2023 til 27. september 2033**

Dato 27-09-2023

Sagsbehandler Flemming Vang

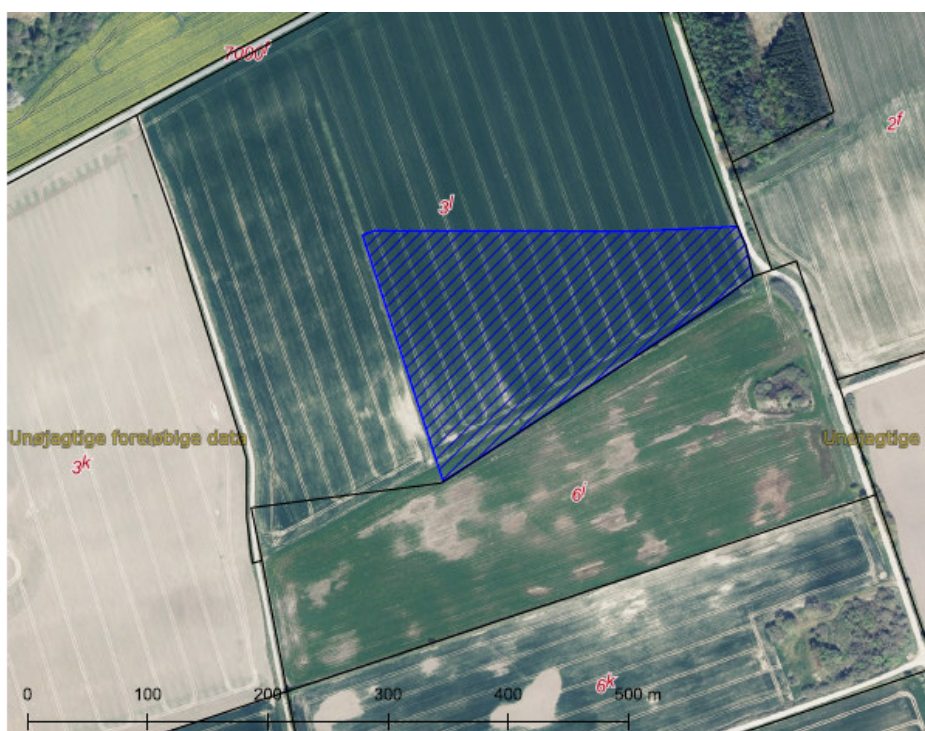
Christensen

Raastoffer@ru.rm.dk

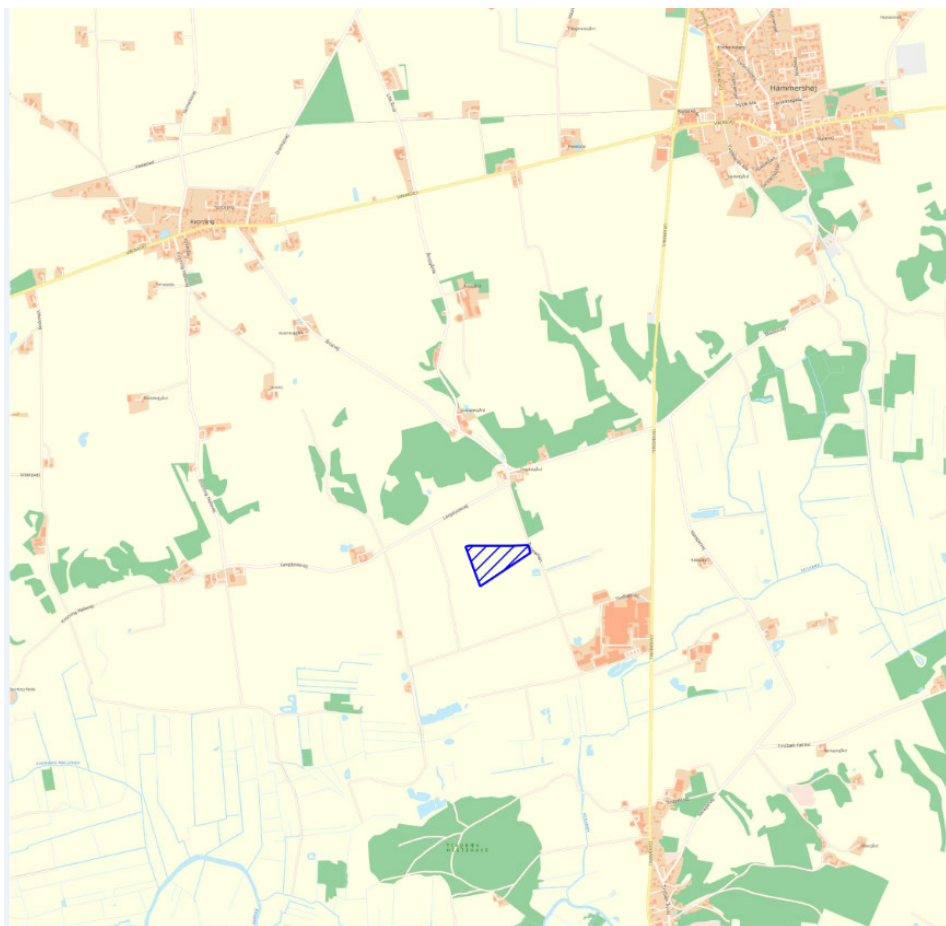
Tel. +4578411933

Sagsnr. 1-50-71-29-22

Side 1

Figur 1. Tilladelsens areal afgrænset med blå linjeføring og markeret med blå skravering. Samlet kortrids vedlagt som bilag 1.

Figur 2. Oversigtskort fra ansøgning med angivelse af det ansøgte areals placering ift. omgivelser. Størrelsesforhold 1:25000.

Ansøger:	Indvinder:	Ejer:
Randers Tegl	Randers Tegl	Randers Tegl
CVR-nr.: 20400234	CVR-nr.: 20400234	CVR-nr.: 20400234

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelser fra Region Midtjylland	5
A.1. Råstofloven.....	5
A.1.1. Begrundelse	5
A.2. Natura 2000-områder og habitatdirektivets bilag IV	5
A.2.1. Natura 2000-væsentlighedsvurdering	5
A.2.2. Bilag IV-artsvurdering	6
A.3. Vurdering efter indsatsbekendtgørelsens § 8	6
A.4. Miljøvurderingsloven	7
B. Afgørelser fra andre myndigheder efter anden lovgivning...	7
C. Vilkår for indvindingen	8
C.1. Vilkår efter råstofloven	8
C.1.1. Før indvindingen må påbegyndes	8
C.1.2. Godkendt materiel	9
C.1.3. Driftstider	9
C.1.4. Støj	9
C.1.5. Støv	10
C.1.6. Graveafstande og begrænsninger	10
C.1.7. Bevaring af geologiske profiler	10
C.1.8. Forebyggelse af jord- og grundvandsforurening.....	11
C.1.9. Andre aktiviteter	11
C.1.10. Efterbehandling.....	11
D. Generelle bestemmelser iht. råstofloven.....	13
D.1. Råstofindvinding.....	13
D.2. Gyldighed og tilbagekaldelse	13
D.3. Tinglysning	13
D.4. Grave- og efterbehandlingsplan og sikkerhedsstillelse.....	14
D.4.1. Godkendelse af grave- og efterbehandlingsplan	15
D.4.2. Sikkerhedsstillelse	15
D.5. Tilsyn og besigtigelse	16
D.6. Indberetning af indvunden mængde.....	16
D.7. Underretning ved konkurs, overdragelse af rettighed mv.....	16
D.8. Råstofafgift.....	17
D.9. Ændring af vilkår	17
E. Generelle bestemmelser iht. anden lovgivning	18
E.1. Fortidsminder	18
E.2. Bygninger, mandskabsvogne m.m.	18
E.3. Dræn	18
E.4. Fredning og beskyttelse af visse dyre- og plantearter.....	19
E.5. Beskyttelse af søer.....	19
E.6. Vejadgang og færdsel på veje.....	19
E.7. Afstandskrav til offentlig og privat vej.....	20
E.8. Forsyningsledninger	21
E.9. Stationære olietanke	21

E.10. Mobile olietanke (entreprenørtanke)	22
E.11. Affaldshåndtering	22
E.12. Tilførsel af jord til råstofgrave	22
F. Region Midtjyllands behandling af sagen.....	23
F.1. Om behandling af forhold efter loven og inddragelse af hensyn og interesser	23
F.2. Planforhold.....	23
F.2.1. Råstofplan	23
F.2.2. Kommuneplan.....	24
Teknisk Anlæg – område for solenergi.....	24
F.3. Råstoffressourcens omfang, kvalitet og udnyttelse.....	24
F.4. Miljømæssige forhold	25
F.4.1. Grundvandsforekomster, overfladevand og drikkevandsinteresser	25
F.4.2. Naturbeskyttelse, Natura 2000 og habitatbekendtgørelsen .25	
Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelseslovens § 3	25
Rødlisterarter	28
Bilag IV-artsvurdering	28
F.4.3. Forsyningsledninger	29
F.4.4. Støj	29
F.4.5. Støv	31
F.4.6. Kulturarv.....	31
F.4.7. Landskab	31
F.4.8. Færdsel i råstofgraven	33
F.4.9. Graveafstande og periferiskråninger.....	33
F.4.10. Efterbehandling	34
F.4.11. Andre forhold	34
F.5. Samlet afvejning med begrundelse for tilladelsen	34
G. Grundlag for tilladelsen.....	35
G.1. Ansøgningens indhold	35
G.2. Høringssvar	36
H. Offentliggørelse og klagevejledning.....	38
H.1. Afgørelser i medfør af råstofloven	39
H.2. Screeningsafgørelse i medfør af miljøvurderingsloven	39
I. Orientering	41
J. Bilag	42

Tilladelse til råstofindvinding i perioden indtil 27. september 2033

Ansøger meddeles tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på det areal, der fremgår af kortet på tilladelsens forside samt af oversigtskortet i bilag A. Tilladelsen gives på de vilkår, som fremgår af afsnit C samt bestemmelserne i afsnit D-E.

A. Afgørelser fra Region Midtjylland

A.1. Råstofloven¹

På baggrund af det foreliggende ansøgningsmateriale og efter en konkret afvejning af hensyn og interesser efter råstoflovens § 3, giver Region Midtjylland hermed efter råstoflovens § 7, stk. 1 tilladelse til en årlig indvinding af 20.000 m³ ler og muld inden for et areal på ca. 3,9 ha, der er angivet på oversigtskortet i bilag A. Tilladelsen indbefatter ikke tilladelse til gravning og indvinding under grundvandspejlet.

Tilladelsen gives på vilkår i medfør af råstoflovens § 10, som beskrevet i afsnit C.1.

A.1.1. Begrundelse

Det er Region Midtjyllands samlede vurdering, at der skal gives tilladelse til indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Region Midtjylland har afvejet de relevante hensyn, som fremgår af råstoflovens § 3 og råstofplanens retningslinjer og fundet, at der ud fra vurderingerne i afsnit F og med de fastsatte vilkår kan meddeles tilladelse til råstofindvinding på den ansøgte placering.

Nærmere beskrivelse af Region Midtjyllands behandling og vurdering af ansøgningen og forhold af betydning herfor fremgår af afsnit F.

A.2. Natura 2000-områder og habitatdirektivets bilag IV²

A.2.1. Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Før der meddeles tilladelse efter råstoflovens § 7, stk. 1, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og

¹ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 26/1/2017 om råstoffer med senere ændringer.

² Bekendtgørelse nr. 2091 af 12/11/2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (Natura 2000-væsentlighedsvurdering).

Hvis det vurderes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser konsekvensvurderingen, at det ansøgte vil skade Natura 2000-områdets integritet, kan der ikke meddeles tilladelse.

Region Midtjylland vurderer efter habitatbekendtgørelsens § 6, at råstofvindingsprojektet ikke direkte eller indirekte kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt, herunder levevilkårene for arterne på udpegningsgrundlaget.

Oplysninger om nærmeste Natura 2000-område og dets udpegningsgrundlag, øvrige relevante miljø- og naturforhold samt konkrete vurderinger og begrundelser fremgår af afsnit F.4.2.

A.2.2. Bilag IV-artsvurdering

Ifølge habitatbekendtgørelsens § 10 stk. 1, kan der ikke meddeles tilladelse efter råstoflovens § 7, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter opført på habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller hvis det ansøgte kan ødelægge plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Region Midtjylland vurderer i forhold til påvirkning af bilag IV-arter efter habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, at den ansøgte råstofvindning ikke vil medføre ødelæggelse af omfattede plantearter eller medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de omfattede dyrearter.

Det nærmere oplysninger og konkrete begrundelser for regionens vurdering er nærmere beskrevet i afsnit F.4.2.

A.3. Vurdering efter indsatsbekendtgørelsens³ § 8

Før der gives tilladelse efter råstoflovens § 7, stk. 1, skal der ifølge indsatsbekendtgørelsens § 8 foretages en vurdering af, om det ansøgte kan medføre en forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

³ Bekendtgørelse nr. 449 af 11/4/2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Regionen kan kun meddele tilladelse til råstofindvinding, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af tilstanden af overfladevandområder eller grundvandsforekomsters tilstand og ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne.

Region Midtjylland vurderer, at projektet ikke vil medføre en forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne. Datagrundlag og konkrete begrundelser for regionens vurderinger fremgår af afsnit F.4.1.

A.4. Miljøvurderingsloven⁴

Råstofindvinding på arealer under 25 ha er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 2a, og er derfor underlagt lovens bestemmelser om screening af projektets indvirkning på miljøet.

Region Midtjylland har efter miljøvurderingslovens § 21 udført en screening under hensyntagen til kriterierne i bekendtgørelsens bilag 6. Ved screeningen er projektets karakteristika, projektets placering, samt karakteren af den potentielle indvirkning på miljøet blevet vurderet.

På baggrund af screeningen vurderer Region Midtjylland, at projektet ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet og derfor ikke er underlagt krav om udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Screeningsafgørelsen med dens konkrete vurderinger og begrundelser er vedlagt som bilag D.

B. Afgørelser fra andre myndigheder efter anden lovgivning

Der er ikke søgt om afgørelser fra andre myndigheder under samordningspligten efter råstoflovens § 8.

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

C. Vilkår for indvindingen

I det efterfølgende defineres indvindingsområdet og tilladelsens areal som det areal, tilladelsen omfatter. Samme definition gælder for udtrykket "råstofgraven". Indvindingsareal og graveareal defineres som det areal inden for indvindingsområdet, hvor der må graves og indvindes råstoffer.

Nærmere begrundelse og redegørelse for de følgende vilkår findes i afsnit F.

C.1. Vilkår efter råstofloven

1. Tilladelsen til indvinding af råstoffer og efterbehandling er gældende i perioden fra 27. september 2023 til 27. september 2033.

2. Der må højst indvindes 20.000 m³ råstoffer pr. år.

3. Råstoffor tilladelsen omfatter det areal på ca. 3,9 ha, der fremgår af bilag A.

4. Der må højst indvindes på to etaper åbne samtidig, som svarer til ca. 2,5 ha ud fra projektets godkendte graveplan.

5. Der må indvindes til en dybde af indtil 2 meter under det nuværende terræn, svarende til ca. kote 7,5 DVR90.

C.1.1. Før indvindingen må påbegyndes

6. Der skal stilles garanti for opfyldelse af vilkårene om efterbehandling inden tilladelsen må udnyttes (se afsnit D.4.2).

7. Gravearbejdet under råstofindvindingen og efterbehandlingen skal foregå i overensstemmelse med den til enhver tid godkendte grave- og efterbehandlingsplan, som er godkendt af Region Midtjylland.

8. Indvindingsarealet skal afsættes i marken i overensstemmelse med vilkår 9. Afmærkningen skal foretages af en landinspektørvirksomhed eller tilsvarende. Derefter skal der indsendes et måleblad med tilhørende koordinatfil til Region Midtjylland, hvor afmærkningspælenes placering er angivet.

9. Afmærkningen i marken skal være tydelig og må ikke fjernes eller dækkes med jord. Afmærkningen skal sikres, så den ikke bliver beskadiget. Dette kan f.eks. ske med betonringe.

10. Indvinder skal senest 2 uger før muldafrømning underrette Viborg Museum, med mindre andet er aftalt med museet.

11. Der skal gives meddelelse til Region Midtjylland senest 2 uger inden indvindingens påbegyndelse.

12. Personalet i råstofgraven skal være bekendt med vilkårene for tilladelsen. Et eksemplar af tilladelsen samt den til enhver tid godkendte grave- og efterbehandlingsplan skal forefindes på pladsen tilgængeligt for personalet.

C.1.2. Godkendt materiel

13. Regionen har godkendt anvendelse af hydraulisk gavemaskine, gummi-hjulslæsser og dumper. Ændring i antal og type af maskiner og anlæg må kun ske efter godkendelse fra Region Midtjylland.

C.1.3. Driftstider

14. Indvinding og oparbejdning må kun foregå i tidsrummet:

- mandag til fredag kl. 07.00–16.00, dog ikke helligdage.

15. Udlevering og læsning af materialer, herunder lastbilkørsel inden for indvindingsområdet, må kun foregå i tidsrummet:

- mandag til fredag kl. 07.00–16.00, dog ikke helligdage.

16. Kørsel i terræn med dozer ved afrømning og ved efterbehandling må kun foregå i tidsrummet:

- mandag til fredag kl. 7.00–16.00, dog ikke helligdage.

C.1.4. Støj

17. Udsendelse af ekstern støj fra råstofgraven med tilhørende maskiner og faste og mobile anlæg skal begrænses. Støjniveauet (det energiækvivalente, korrigerede, A-vægtede lydtryksniveau, L_r) må ved omgivende beboelse i nedenstående tidsrum ikke overstige følgende værdier:

- mandag til fredag kl. 07.00–16.00: 55 dB(A)

18. I forbindelse med afrømning af muld og overjord samt efterbehandlingsarbejder accepteres der i en periode på 3 uger om året et støjniveau på 60 dB(A) dog kun mandag-fredag i tidsrummet 7.00-16.00. Arbejdet skal tilrettelægges således, at støjgener mindskes mest muligt. Regionen skal orienteres 14 dage før disse anlægsarbejder påbegyndes.

19. Virksomheden er forpligtet til at bekoste og lade udføre støjmålinger og støjberegninger efter anmodning fra Region Midtjylland. Støjmålinger og støjberegninger kan maksimalt kræves én gang om året, medmindre forholdene i råstofgraven er ændrede. Målemetode og beregningsmodel fastlægges af Region Midtjylland.

20. Støjende anlæg skal om fornødent støjdæmpes således, at ovennævnte grænseværdier kan overholdes.

21. Graveaktiviteterne, herunder kørsel på tilladelsens vejarealer, knusning og sortering af råstoffer må ikke overskride følgende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer:

- 80 dB i boliger i blandet bolig / erhvervsområde i dagperioden (kl. 07.00-18.00) og kontorer, undervisningslokaler m.v.
- 85 dB i erhvervsbebyggelse.

C.1.5. Støv

22. Driften af virksomheden må ikke give anledning til væsentlige støvgener i omgivelserne. Det er tilsynsmyndigheden, der afgør, om generne er væsentlige.

23. Der skal træffes foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg fx ved vanding eller sprinkling i tørre perioder.

24. Råstoffer og jorddepoter skal placeres under hensyn til nærliggende beboelsesejendomme.

25. Der må ikke uden råstofmyndighedens godkendelse udsprede andre støvdæmpende midler end vand.

C.1.6. Graveafstande og begrænsninger

26. Der må ikke graves under grundvandsspejlet, hvortil der ikke må graves dybere end den fastsatte kote på 7,5 indenfor tilladelsens areal.

27. Støjvolde og oplag af overjord skal, af hensyn til sikring mod skred over skel, placeres i en afstand til og vejskel på min. 3 meter.

28. Der må ikke graves med risiko for skred uden for tilladelsens areal.

29. Der må ikke graves nærmere end 3 meter til vejskel til vej på vejmatrikel 7 Årup, Kvorning. Fra de 3 meter må der ikke graves med et stejlere skråningsanlæg end 1:2 (én meter ned for hver 2 meter hen). Se principskitser i afsnit E.7.

30. Vejgrøft langs med vejens forløb på matr.nr. 7 Årup, Kvorning og dens sider, skal friholdes fra råstofindvinding, og må således ikke åbnes op ved gravning eller fyldes til med materialer.

C.1.7. Bevaring af geologiske profiler

31. Blotlægges særligt værdifulde geologiske profiler i råstofgravens periferi, kan Region Midtjylland i forbindelse med efterbehandlingen forlange disse profiler bevaret, af formidlingsmæssige, undervisningsmæssige og videnskabelige grunde.

C.1.8. Forebyggelse af jord- og grundvandsforurening

32. Olie- eller kemikaliespild skal opsamles/bortgraves med det samme og håndteres som forurenede jord.

33. Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier i råstofgraven, f.eks. til at bekæmpe planter eller lignende stoffer, som kan indebære risiko for forurening af jord og grundvand.

34. Der må ikke etableres underjordiske olietanke inden for gravearealet.

35. Entreprenørtanke kan benyttes inden for gravearealet, hvor der ikke er risiko for påkørsel eller forurening af grundvand ved spild. Entreprenørtanke skal senest ved arbejdstids ophør placeres ved Randers Tegls teglværk sydøst for tilladelsens areal. Tankene skal være godkendt efter gældende regler.

36. Tankning af maskiner, tanke og øvrige anlæg samt reparation af materiel i råstofgraven skal foregå ved brug af spildmætter eller anden sikring mod spild på jorden.

37. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp/-spild.

C.1.9. Andre aktiviteter

38. Maskiner og andre driftsanlæg, som ikke længere finder anvendelse i råstofindvindingen inden for de næste to år, skal bortskaffes fra indvindingsområdet.

39. Råstofgraven må ikke benyttes til lager, bearbejdning eller salgssted for andet end de i denne råstofgrav indvundne materialer. Tilførsel af råstoffer fra andre råstofgrave kan kun ske efter godkendelse fra Region Midtjylland.

C.1.10. Efterbehandling

40. Efterbehandlingen skal foregå efter den til enhver tid godkendte efterbehandlingsplan.

41. Efterbehandlingen skal foregå løbende og skal være afsluttet inden tilladelsens udløb.

42. Afsluttes indvindingen inden tilladelsens udløb, skal efterbehandling være udført senest 1 år efter endt gravning, dog ikke senere end tilladelsens udløb.

43. Der skal, som ansøgt, efterbehandles til forsat jordbrugsmæssig drift i overensstemmelse med en efterbehandlingsplan godkendt af Region Midtjylland.

44. Mod sideliggende vejmatrikel matr.nr. 7 Årup, Kvorning skal skrån timer efterbehandles med anlæg ikke stejlere end 1:2 og hvortil en respektafstand på 3 meter fra vejen skal holdes. Se principskitse nedenfor herom. Øvrige skrån timer skal efterbehandles med anlæg jf. den til enhver tid godkendte grave- og efterbehandlingsplan.

D. Generelle bestemmelser iht. råstofloven

D.1. Råstofindvinding

En tilladelse til indvinding af råstoffer kan gives for en 10-årig periode iht. råstoflovens § 9, stk. 1. I særlige tilfælde kan en tilladelse gives for en længere periode. Region Midtjylland træffer afgørelse om tilladelsens varighed på baggrund af ansøgningens indhold samt en afvejning efter råstoflovens § 3, herunder sikring af råstofressourcens udnyttelse. Da efterspørgslen på råstoffer kan variere fra år til år, og da efterspørgslen kan være svær at forudsige, giver Region Midtjylland typisk tilladelse til råstofindvinding for en 10-årig periode for at sikre, at den pågældende råstofressource udnyttes fuldt ud.

Afsluttes en råstofindvinding tidligere end tilladelsens varighed, vil indvindingsområdet blive efterbehandlet, og råstoff tilladelsen vil blive afsluttet tidligere end den fastsatte udløbsdato.

Inden for det område, som tilladelsen omfatter, kan der indvindes andre råstoffer eller større mængder end angivet i tilladelsen, såfremt der sker anmeldelse til Region Midtjylland inden 4 uger efter, at den pågældende indvinding er påbegyndt, jf. råstoflovens § 9, stk. 2. Region Midtjylland kan, inden 4 uger efter at anmeldelsen er modtaget, forbyde videre indvinding, der strider mod den meddelte tilladelse eller stille særlige vilkår for indvindingen.

D.2. Gyldighed og tilbagekaldelse

Råstofindvindingen må ikke påbegyndes før klagefristen er udløbet. Hvis der indkommer en klage, får ansøgeren besked, og indvinding eller anden udnyttelse af tilladelsen må ikke begyndes, før en endelig afgørelse er truffet, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Råstoff tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, med mindre andet fremgår af tilladelsens vilkår.

Råstoff tilladelsen kan tilbagekaldes af Region Midtjylland i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, som beskrevet i råstoflovens § 11.

D.3. Tinglysning

Når afgørelsen er endelig, tinglyser Region Midtjylland på ejendommen en deklaration om efterbehandlingsvilkårene. Vilkårene aflyses, når råstofindvindingen og efterbehandlingen er afsluttet og godkendt af råstofmyndigheden.

Afgiften for tinglysningen er for tiden 1.850 kr. I henhold til § 10, stk. 6 i råstofloven skal tinglysningsgebyret betales af ejendommens ejer, men opkræves hos ansøger. Afgiften vil blive opkrævet, når tinglysningen er sket.

D.4. Grave- og efterbehandlingsplan og sikkerhedsstillelse

Grave- og efterbehandlingsplanen er en skriftlig og grafisk fremstilling, der indeholder hovedlinjerne i den påtænkte råstofindvinding og den efterfølgende efterbehandling. Planen skal give et overblik over, hvorledes indvindingen tilrettelægges i indvindingsperioden samt hvordan der påtænkes at efterbehandle.

På grund af, at råstofbranchen følger samfundsudviklingen er graveplan og periode kun vejledende, da en eventuel nedgang i væksten i bygge- og anlægsbranchen kan medføre, at indvindingstakten ikke kan overholdes. Efterbehandlingsplanen er ligeledes vejledende, da områdets endelige udseende afhænger meget af, hvordan den lokale forekomst er placeret.

Den overordnede plan for gravning og efterbehandling udarbejdes af ansøger og skal godkendes af råstofmyndigheden.

I graveplanen skal der oplyses om overjordsmægtigheden og placeringen af muld- og overjordsdepoter, afskærmende foranstaltninger i form af volde eller beplantninger, udgangspunktet for gravningen og graveretningen, afstanden mellem indvindingsområdet, naboskel og de omboende, den anvendte arbejdsmetode, placering og type af tekniske anlæg, placering af lagerarealer og udleveringssteder, indvindingens opdeling i etaper, adgangsveje, eventuel beliggenhed af grundvandsindvindinger og vandløb, eventuel beliggenhed af fortidsminder samt eventuelle ledningers placering. Graveplanen skal, når det er relevant, indeholde et kort med angivelse af følgende:

- volde inkl. dimensioner – højde, længde, bredde
- jorddepoter
- stationære anlæg
- parkeringsplads for mobile maskiner
- startsted for indvindingen
- opdeling i etaper
- skråningsanlæg
- graveafstande
- indvindingsboringer inden for 300 m fra indvindingsområdet
- slambassin
- adgangsvej
- interne veje
- bygninger, brovægt og mandskabsvogne
- støvdæmpende foranstaltninger

Efterbehandlingsplanen skal indeholde oplysninger om hensigten med efterbehandlingen, genudlægning af overjord og muld, herunder eventuel tilkørsel af jord udefra, skrænthældninger, art og placering af evt. beplantning samt opståede søers placering og deres dybde. Efterbehandlingsplanen skal an vise hvorledes vilkårene for efterbehandling forventes efterlevet og indeholde et kort med angivelse af:

- formål
- skråningsanlæg
- udlægning af muld
- beplantning
- stier og veje
- bygninger
- søer

D.4.1. Godkendelse af grave- og efterbehandlingsplan

Region Midtjylland godkender efter råstoflovens § 7, stk. 1 hermed vedlagte grave- og efterbehandlingsplan, som gældende grave- og efterbehandlingsplan for den tilladte råstofindvinding. Den godkendte grave- og efterbehandlingsplan fremgår af bilagene B.2 og B.3.

Indvinderen skal udarbejde en revideret grave- og efterbehandlingsplan, hvis forholdene ved indvindingen er væsentligt ændrede, eller hvis der i øvrigt søges om justeringer eller ændringer. Den ændrede plan skal fremsendes til Region Midtjylland, og er først gældende efter regionens skriftlige meddelelse herom.

D.4.2. Sikkerhedsstillelse

Der skal stilles en garanti for opfyldelse af vilkårene om efterbehandling jf. råstoflovens § 10, stk. 1, nr. 2. Sikkerhedsstillelsen skal være en ikke tidsbegrænset, nominal økonomisk sikkerhed. Sikkerhedsstillelsen frigives først, når den i efterbehandlingsplanen beskrevne efterbehandling er udført og godkendt af Region Midtjylland. Delvis frigivelse kan ske ved godkendelse af efterbehandlingen på delarealer.

Beregningen af sikkerhedsstillelsen er foretaget ud fra ansøgningens forslag til grave- og efterbehandlingsplan. Planen viser indvinding i 5 etaper med efterbehandling til fortsat landbrugsmæssige drift, og beløbet er fastsat ud fra det størst samlede åbne areal under indvindingen i form 2 etaper, som udgør ca. 1,6 ha.

Beløbet for sikkerhedsstillelsen er fastsat til 100.000 kr.

Sikkerhedsstillelsen kan forventes genberegnet, reduceret eller øget, såfremt forudsætningerne i grave- og efterbehandlingsplanen ændres væsentligt.

D.5. Tilsyn og besigtigelse

Region Midtjylland fører tilsyn med indvindingen og foretager besigtigelse af arealet for blandt andet at påse, at tilladelsen og vilkårene overholdes. Tilsynsmyndigheden har uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at foretage dette tilsyn, og politiet yder om nødvendigt bistand til at gennemføre dette. Ved eftersyn af erhvervsvirksomheder skal den ansvarlige indvinder give myndigheden de fornødne oplysninger, vejledning og hjælp, jf. råstoflovens § 32 og 32a.

Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Region Midtjylland kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist jf. råstoflovens § 33.

Det påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af en ejendom eller indvindingsmateriel at berigtige et ulovligt forhold.

Region Midtjylland kan umiddelbart lade foretage, hvad der er nødvendigt på ejerens og indvinderens bekostning, hvis et påbud om at lovliggøre et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt, jf. råstoflovens § 33.

Tilsynsmyndigheden kan påbyde den ansvarlige for indvindingen at foretage prøveudtagning, analyser og målinger af råstoffer, der indvindes, af stoffer der udsendes til omgivelserne og af støj og rystelser m.m. jf. råstoflovens § 32a.

D.6. Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til Region Midtjylland om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i hver råstofgrav, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen sker via den digitale løsning der henvises til af regionen. Region Midtjylland videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

D.7. Underretning ved konkurs, overdragelse af rettighed mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette tilsynsmyndigheden.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal

dette i god tid forinden anmeldes til Region Midtjylland, vedlagt en underskrevet overdragelseserklæring, som er underskrevet af både den tidligere og af den nye indehaver af tilladelsen. Erklæringen skal tydeligt fastslå, at den nye indehaver af tilladelsen er bekendt med tilladelsens vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at overtage alle forpligtigelser.

Såfremt ejendommens ejer ikke er en af parterne, skal der hertil foreligge tydelig dokumentation for, at denne er indforstået med overdragelsen af tilladelsen.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indehaver af tilladelsen, og Region Midtjylland kan samtidig kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

D.8. Råstofafgift

Råstofindvinderen er forpligtet til at betale råstofafgift.

Det skal bemærkes, at erhvervsmæssig indvinding af råstoffer skal registreres ved SKAT, myndighed@skat.dk.

Region Midtjylland giver meddelelse til SKAT ved at sende en kopi af tilladelsen.

D.9. Ændring af vilkår

Region Midtjylland kan fastsætte yderligere vilkår eller foretage ændringer af allerede stillede vilkår, hvis det på et senere tidspunkt måtte vise sig nødvendigt af hensyn til opfyldelsen af råstoflovens formålsbestemmelser.

Vilkår kan i øvrigt revideres for at forbedre tilladelsesindehaverens egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Eventuelle nye vilkår eller ændringer af eksisterende vilkår vil dog kun blive aktuelt, såfremt der er tale om ændrede forudsætninger i forhold til grundlaget for denne afgørelse.

E. Generelle bestemmelser iht. anden lovgivning

E.1. Fortidsminder

Hvis der under råstofindvindingen fremkommer fortidsminder, skal alt jordarbejde og indvinding i det berørte område omgående standses og anmeldelse foretages til Viborg Museum, jf. museumslovens⁵ § 29.

Bygherre/entreprenør har altid mulighed for at indhente det arkæologisk ansvarlige museums udtalelse forud for jordarbejder, jf. museumslovens § 25. Herved gives de bedste muligheder for at undgå standsning af jordarbejdet og indvindingen, samt udgifter til en arkæologisk undersøgelse jf. museumslovens § 27.

En udtalelse fritager ikke bygherre/entreprenør fra forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette museet, hvis arkæologiske levn påtræffes.

Region Midtjylland opfordrer derfor altid til, at der foretages en arkæologisk forundersøgelse, såfremt museet anbefaler det.

E.2. Bygninger, mandskabsvogne m.m.

Hvis der ønskes opsat mandskabsvogne, administrationsbygninger, brovægt eller lignende i råstofgraven, skal der søges særskilt om byggetilladelse til dette. Dette gælder også for opsatte skurvogne, brovægte, stationære tankanlæg eller lignende. Ansøgning skal indsendes til kommunen via systemet Byg- og Miljø <https://www.bygogmiljoe.dk/>. Hertil gøres opmærksom på, at kommunen i visse tilfælde kan kræve, at opførelse af visse bebyggelser kræver særskilt tilladelse eller planlægning efter planloven.

E.3. Dræn

Jf. vandløbslovens⁶ bestemmelser må ingen afbryde eller ændre nogen former for vandløb eller dræn uden vandløbsmyndighedens tilladelse. Funktionen af områdets drænsystemer skal således opretholdes under råstofgravningen, og eventuelle ændringer i drænsystemer skal ske efter aftale med kommunen, som er vandløbsmyndighed.

E.4. Fredning og beskyttelse af visse dyre- og plantearter

Af artsfredningsbekendtgørelsens⁷ § 6 fremgår det, at:

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 358 af 08/04/2014 af museumsloven med senere ændringer.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25/11/2019 om vandløb med senere ændringer.

- Kolonirugende fugles redetræer ikke må fældes i perioden 1. februar-31. juli.
- Rovfugles og ugles redetræer må ikke fældes i perioden 1. februar-31. august (se dog nedenfor).
- Ørnes, sort storke og rød glentes redetræer ikke må fældes.
- Hule træer og træer med spættehuller ikke må fældes i perioden 1. november-31. august.
- Digesvalere der ikke må ødelægges i perioden 1. april-31. august.

En række arter er desuden beskyttet jf. habitatbekendtgørelsens bilag IV. Disse bilag IV-arter er beskyttede overalt, hvor de forekommer. Dette kan betyde, at gennemførelsen af en hidtil planlagt efterbehandling ikke kan udføres uden særlige hensyn.

Følgende arter kan eksempelvis tænkes at forekomme i forbindelse med råstofgrave: spidssnudet frø, stor vandsalamander, markfirben, strandtudse og arter af flagermus.

Miljøstyrelsen er myndighed for beskyttelse af bilag IV-arter.

E.5. Beskyttelse af søer

Jf. naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages ændring i tilstanden af efterbehandlede søer og vandhuller, hvis areal er over 100 m² og uden afløb, medmindre der meddeles dispensation fra kommunen.

E.6. Vejadgang og færdsel på veje

Nye adgange og udvidelse af eksisterende adgange til offentlige veje må jf. vejlovens⁸ § 49 ikke etableres uden vejmyndighedens tilladelse (Viborg Kommune). Nye adgange m.m. til private fællesveje skal følge bestemmelserne i lov om private fællesveje⁹.

Ansøger har oplyst, at ind- og udkørsel vil ske ad eksisterende markvej over matr.nr. 7, 6i og 6k ned til teglværket på matr.nr. 20 Årup, Kvorning.

Forhold vedrørende færdsel på offentlig vej og private fællesveje (herunder støj og støv) reguleres af vejmyndigheden i samarbejde med politiet.

⁷ Bekendtgørelse nr. 521 af 25/03/2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt.

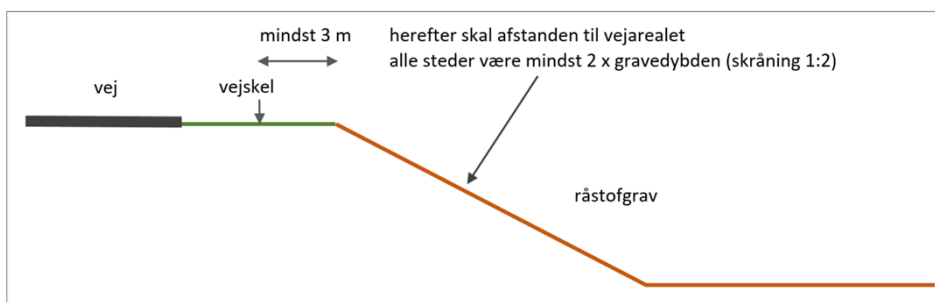
⁸ Lov nr. 1520 af 27/12/2014 om offentlige veje m.v. med senere ændringer.

⁹ Lovbekendtgørelse nr. 1234 af 04/11/2015 om private fællesveje med senere ændringer.

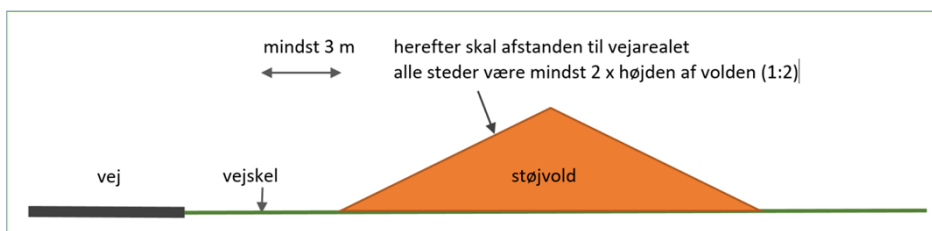
E.7. Afstandskrav til offentlig og privat vej

Råstofindvinding inden for graveområder, som grænser op til eller strækker sig over eksisterende og planlagte offentlige og private veje, skal respektere gældende vejbyggelinjer pålagt efter vejlovens bestemmelser. De offentlige veje inddeles i statsveje med Vejdirektoratet som vejmyndighed og kommuneveje med kommunalbestyrelsen som vejmyndighed. For private veje er kommunalbestyrelsen vejmyndighed.

Jf. vejlovens § 73 stk. 3 kræver det vejmyndighedens tilladelse at foretage udgravning eller påfyldning nærmere vejens areal end 3 m samt nærmere vejens areal end svarende til to gange højdeforskellen mellem udgravningen eller påfyldningen og vejens areal. Dette finder tilsvarende anvendelse ved udgravning og opfyldning på og ved private fællesveje. Se nedenstående principskitser.

Figur 3. Principskitse for udgravning nær offentlig vej og privat fællesvej uden særskilt tilladelse fra vejmyndigheden.

Figur 4. Principskitse for påfyldning nær offentlig vej og privat fællesvej uden særskilt tilladelse fra vejmyndigheden.

Ud over vejlovens afstandskrav skal der tages hensyn til trafiksikkerheden inden for sikkerhedszonen. Sikkerhedszonen er et areal langs køresporet, som skal være fri for påkørselsfarlige faste genstande, og som er udformet sådan, at et køretøj der utilsigtet forlader køresporet heller ikke vælter.

Bredden af sikkerhedszonen ses i nedenstående figur 6.25 fra Vejdirektoratets håndbog herom fra 2021.¹⁰ Sikkerhedszonen beregnes fra vejkanten.

V_p (km/h)	Sikkerhedszonebredde									
	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130
Horisontalradius (m)	Krav til bredden af sikkerhedszonen b i plant terræn									
≥ 1.000 , eller lige vej	2,0	3,0	4,0	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0
900	2,2	3,6	4,8	6,0	7,2	8,4	9,6	10,8		
800	2,4	3,6	4,8	6,0	7,2	8,4	9,6	11,6		
700	2,4	3,6	4,8	6,5	7,8	9,1	10,4	13,0		
600	2,4	3,9	5,2	6,5	7,8	9,1	11,2			
500	2,6	3,9	5,2	7,0	8,4	10,3	12,0			
400	2,8	4,2	5,6	7,0	9,0	11,0				
300	3,0	4,5	6,4	8,0	9,5					
200	3,4	5,1	7,2							
100	4,8	7,5								

Figur 6.25 Krav til bredden af sikkerhedszonen på lig vej og i ydersiden af horisontalkurver i plant terræn fra håndbogen "Autoværn og tilhørende udstyr" rev. Nov. 2007.

E.8. Forsyningsledninger

Gravearbejde nær og under forsyningsledninger skal følge gældende forskrifter og vejledninger, herunder "Bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse af ikke-elektrisk arbejde i nærheden af elektriske anlæg"¹¹, "Pas på gasledningerne. Tekniske forskrifter for arbejder i nærheden af gasledninger" udgivet af de danske naturgasselskaber og HOFOR, "Pas på ledningerne og livet" udgivet af Sikkerhedsstyrelsen m.fl. samt øvrige generelle anvisninger fra ledningsejere.

E.9. Stationære olietanke

Olietankbekendtgørelsens¹² krav og øvrige krav i olietankenes typegodkendelser til indretning, sløjfning, trykprøvning eller anden inspektion skal til enhver tid være overholdt. Kommunen er myndighed vedr. olietankbekendtgørelsen.

¹⁰ Vejdirektoratet, håndbog, Grundlag for udformning af trafikarealer, maj 2021.

¹¹ Bekendtgørelse nr. 1112 18/08/2016 om sikkerhed for udførelse af ikke-elektrisk arbejde i nærheden af elektriske anlæg.

¹² Bekendtgørelse nr. 1257 af 27/11/2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

E.10. Mobile olietanke (entreprenørtanke)

Krav til mobile olietanke, som reguleret af ADR¹³, herunder krav til typegodkendelse, indretning, sløjfning, trykprøvning eller anden inspektion skal til enhver tid være overholdt. Region Midtjylland er som råstofmyndighed samtidig tilsynsmyndighed vedr. mobile olietanke.

E.11. Affaldshåndtering

Affald må ikke henlægges i råstofgraven, men skal jf. miljøbeskyttelseslovens¹⁴ §§ 43, 44 og 45 håndteres i henhold til Viborg Kommunes affaldsregulativer.

E.12. Tilførsel af jord til råstofgrave

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens¹⁵ § 52 stk. 1. Region Midtjylland kan i visse tilfælde undtagelsesvis meddele dispensation fra forbuddet efter bestemmelserne i lovens § 52 stk. 2. Foreligger der ikke en gældende dispensation til tilførsel af jord, må der således ikke tilføres jord til råstofgraven.

¹³ Færdselsstyrelsen, Konvention om international transport af farligt gods ad vej (ADR) gældende fra 1. januar 2021.

¹⁴ Lovbekendtgørelse nr. 5 af 03/01/2023 om miljøbeskyttelse med senere ændringer.

¹⁵ Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27/03/2017 om forurenede jord.

F. Region Midtjyllands behandling af sagen

F.1. Om behandling af forhold efter loven og inddragelse af hensyn og interesser

Det fremgår af råstoflovens § 3, at der ved lovens anvendelse, herunder stillingtagen til ansøgninger om råstofindvinding, på den ene side skal lægges vægt på råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt tages erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, rekreative interesser, en hensigtsmæssig byudvikling, infrastrukturanlæg, herunder energiproducerende anlæg, jord- og skovbrugsmæssige interesser, sandflugtsbekæmpelse og risiko for oversvømmelse eller erosion af kysten, fiskerimæssige interesser, ulemper for skibs- og luftfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold.

Region Midtjylland har ved behandlingen af ansøgningen behandlet nedenstående forhold, hvoraf flere af forholdene har betydning for den samlede afvejning af hensyn og interesser efter råstoflovens § 3. Hertil er flere af forholdene også vurderet og behandlet i vedlagte screeningsafgørelse, bilag D.

F.2. Planforhold

F.2.1. Råstofplan

Det tilladte indvindingsareal er beliggende i graveområde Hammershøj NM i Region Midtjyllands 2016, og er reserveret til indvinding af ler. Råstofindvinding kan som udgangspunkt kun finde sted inden for de udlagte råstofgraveområder.

Indvinding af råstoffer skal foregå på en bæredygtig måde. Når en råstofgrav er åbnet, bør forekomsten i det pågældende areal udnyttes fuldt ud, med mindre der er særlige forhold, som forhindrer dette eller taler afgørende imod det.

Der bør ske gennemgravning af skel mellem indvindingsområder, der udnyttes af forskellige firmaer eller på forskellige tidspunkter.

F.2.2. Kommuneplan

Råstofplanens arealreservationer er indarbejdet i Kommuneplan 2017-2029 for Viborg Kommune.

I kommuneplanen er der udpeget følgende arealinteresser i indvindingsområdet:

- Nationale geologiske interesseområder - Fussingø - Nørreådal - Gudenåsystemet. Overlappende med vestlig ansøgt delareal.
- Områder med særlig geologiske bevaringsværdier - Fussingø - Nørreådal - Gudenåsystemet.
- Områder med specifik geologisk bevaringsværdi.
- Bevaringsværdigt landskab
- Teknisk anlæg - område for solenergi. Kommuneplanens tillæg 69 med udpegningsneutrale områder for solenergi
- Skovrejsning uønsket

Kommuneplanens oplysninger om disse arealinteresser, herunder beskrivelser i retningslinjer er inddraget i regionens afvejning efter råstofloven.

Viborg Kommune har under høring afgivet udtalelse vedrørende udpegningerne for tekniske anlæg, hvori kommunen mener ikke at anvendelse til råstofindvinding er i uoverensstemmelse med retningslinjerne, da udpegningsen tager forbehold for anvendelse til råstofindvinding.

Region Midtjylland vurderer hertil, at udpegningerne ikke er af en sådan karakter, at de er en hindring for den ansøgte råstofindvinding og efterbehandling.

Teknisk Anlæg - område for solenergi

Hertil lægges der vægt på, at udlægning af teknisk anlæg til solenergi/solcellepark fortsat er muligt på de ansøgte arealer efter afsluttet efterbehandling.

F.3. Råstofressourcens omfang, kvalitet og udnyttelse

Råstofressourcens forekomst og kvalitet forekommer i form af en sammenhængende større forekomst af rødbrændende ler i denne del af ådalen. Forekomsten er delvist indvundet ved tidligere indvinding på tilstødende areal syd for tilladelsens areal, hvortil også prøvegravninger, foretaget af indvinder inden for det ansøgte areal, har bekræftet forekomsten.

Region Midtjylland vurderer, at der på baggrund af disse oplysninger forefindes en betydelig forekomst af rødbrændende ler af kvalitet egnet til fremstilling af tegl inden for det ansøgte indvindingsareal. Hertil er der en aktuel og fortsat samfundsmæssig og erhvervsmæssig efterspørgsel på denne råstofressource, hvilket også danner grundlag for udlægningen af det tilhørende graveområde i den gældende råstofplan.

F.4. Miljømæssige forhold

F.4.1. Grundvandsforekomster, overfladevand og drikkevandsinteresser

Råstofgraveområdet ligger inden for grundvandsforekomst nr. DK105_dkmj_1103_ks og DK105_dkmj_977_kalk, som begge er regionale grundvandsforekomster. Disse grundvandsforekomster har begge ringe kemisk tilstand, samt terrænnære målsatte grundvandsforekomst DK102_dkmj_1100_ks, ca. 800 m nord for ansøgningsarealet med ringe kemisk tilstand.

Nærmest målsatte vandløb er beliggende ca. 750 m sydøst for det ansøgte areal, med målsætning om god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.

Området, som ansøgningen omfatter er et område, som afvander til det målsatte og §3-beskyttede vandløb Vejle Bæk. Tilstanden af vandløbet er dårlig jævnfør vandområdeplan 2021-27 på baggrund af tilstanden for fisk.

Miljømål for samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Miljømål for kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Dårlig økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	
Kemisk tilstand:	Ukendt kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, planter (makrofyter):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, smådyr (bentiske invertebrater):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand eller potentiale, alger (fyto-benthos):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, fisk:	Dårlig økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	Ukendt

Ovenstående figur fra Viborg Kommune med uddrag fra vandområdeplan 2021-27 for Vejle bæk.

Vejle Bæk løber ud i Nørreå, som er et §3-beskyttet målsat vandløb. Vandløbsstrækningen for Nørreå, som Vejle Bæk løber ud i er i moderat tilstand jævnfør vandområdeplan 2021-27. Dette med udgangspunkt i tilstanden for smådyr (DVFI), hvortil tilstanden for øvrige parametre dog er ukendt jævnfør nedenstående udtræk fra vandområdeplanen:

Miljømåål for samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Miljømåål for kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Moderat økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	
Kemisk tilstand:	Ukendt kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, planter (makrofyter):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, smådyr (bentiske invertebrater):	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstand eller potentiale, alger (fyto-benthos):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, fisk:	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	Ukendt

Ovenstående figur fra Viborg Kommune med uddrag fra Vandområdeplan 2021-17 for Nørreå

Langs vestsiden af sideliggende vej Tegmarken løber en vejgrøft, hvorigennem et naturligt vandløb også har sit forløb gennem. Vandløbet starter i Tingdal-bakkerne mod nord inden det via rørunderføring under Langdyssevej løber til vejgrøft i langs med tilladelsens østlige afgrænsning Tegmarken. Region Midtjylland vurderer på baggrund af strømningsdata for området, at vandløbet medfører vandudledning til Nørreå.

Der er ikke registreret dræn på det ansøgte areal, hvortil ejer af arealet afklarende har oplyst, at der heller forefindes dræn på tilladelsens areal.

Råstofindvindingsområdet ligger inden for område med drikkevandsinteresser (OD).

Den tilladte lerindvinding vil resultere i en løbende mindre sænkning i indvindingsarealet med indvinding på indtil 2 meter under terræn og vil den løbende efterbehandling efterlade en sænkning på ca. 1-1,5 m., hvor markens afstrømningsforhold samlet set ikke vurderes at ændres ved barriereeffekter under eller efter gennemførelse af projektet. Således kan overfladevand fortsat strømme mod syd, idet det sikres, at være en fortsat hældning i overensstemmelse med den overordnede landskabshældning med fald mod syd, hvortil der indvindes og efterbehandles med en sammenhængende plan terrænflade langs med skel mod syd. Under råstofindvindingen etableres der ingen jordvolde mod nord eller syd, eller mod vejgrøft mod øst, hvorfor projektet ikke under sin gennemførelse vurderes at indeholde barrierer for strømning af vand.

Hertil friholdes vejgrøft fra indvinding, som flugter langs med vej øst for tilladelsens areal, således at denne ikke omlægges eller ændres. I denne forbindelse vurderes det ikke, at der i dag ledes eller afvandes overfladevand fra det tilladelsens areal til den sideliggende vejgrøft, hvortil der ikke eksisterer nedgravede dræn inden for tilladelsens areal.

Det ansøgte vurderes ikke at indebære en risiko for forurening af grundvandsforekomsterne. Der indvindes ikke råstoffer under grundvandsspejlet, hvortil der indvindes i et begrænset omfang uden

brud på foreliggende samlede lerlag i området, eller af betydning for sekundært grundvand.

På denne baggrund vurderes det samlet og ud fra de i tilladelsens konkrete stillede vilkår, at ingen målsatte grundvandsforekomster, vandløb eller søer vil blive påvirket ved den tilladte råstofindvinding. Ligeledes vil råstofindvindingen på baggrund af dens begrænsede karakter og omfang ikke påvirke drikkevandsindvindinger eller grundvandsstand.

F.4.2. Naturbeskyttelse, Natura 2000 og habitatbekendtgørelsen

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelseslovens § 3

Nærmeste registrerede § 3-areal efter naturbeskyttelsesloven er registreret sø beliggende 85 meter syd for den det ansøgte indvindingsareal. Hertil ligger der en registreret mose knap 270 meter syd for det ansøgte areal.

Råstofindvindingen vurderes ikke at påvirke § 3-områder. Der graves ikke under grundvandsspejl, men gravning kan påvirke de hydrologiske forhold nær terræn. Søens tilstand vurderes dog ikke at være sårbar over for evt. påvirkning i de hydrologiske forhold i området. Derfor vurderes råstofindvindingen ikke at påvirke de nærmeste § 3- områder væsentligt.

Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Nærmeste Natura 2000-område Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk – N30 er beliggende 550 meter syd for det ansøgte areal.

Natura 2000-området omfatter habitatområdet H30, og fuglebeskyttelsesområderne F14 og F24.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 30 findes i nedenstående tabeller

H30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk

Kode	Udpegningsgrundlag	Forventes udtaget
1013	Kildevældsvindelsnegl	
1037	Grøn kølleguldsmed	
1042	Stor kærguldsmed	X
1096	Bæklampret	
1099	Flodlampret	
1103	Stavsild	
1166	Stor vandsalamander	
1318	Damflagermus	
1355	Odder	
1365	Spættet sæl	
1528	Gul Stenbræk	
6216	Blank seglmos	

1110	Sandbanke	
1140	Vadeflade	
1150	Lagune*	
1160	Bugt	
1170	Rev	
1210	Strandvold med enårig planter	
1220	Strandvold med flerårige planter	
1230	Kystklint/klippe	
1310	Enårig strandengsvegetation	X
1330	Strandeng	
2110	Forklit	
2130	Grå/grøn klit*	
2140	Klithede*	X
3130	Søbred med småurter	
3140	Kransnålalge-sø	
3150	Næringsrig sø	
3160	Brunvandet sø	
3260	Vandløb	
4010	Våd hede	
4030	Tør hede	
5130	Enekrat	

Tabellen fortsættes nedenfor.

6120	Tørt kalksandsoverdrev*	X
6210	Kalkoverdrev*	
6230	Surt overdrev*	
6410	Tidvis våd eng	
6430	Urtebræmme	
7120	Nedbrudt højmose	
7140	Hængesæk	
7150	Tørvelavning	
7220	Kildevæld*	
7230	Rigkær	
9110	Bøg på mor	
9120	Bøg på mor med kristtorn	
9130	Bøg på muld	
9160	Ege-blandskov	
9190	Stilkeke-krat	
91D0	Skovbevokset tørvemose*	
91E0	Elle- og askeskov*	

Figur 5: Gældende udpegningsgrundlag for Habitatområde H30. Markeringen "*" angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.

F14

Lovns Bredning

Arter	Yngle-/Trækfugl	Artikel 4	kriterie	Forventes udtaget
Hvinand	T	stk. 2	F3	
Sangsvane	T	stk. 1	F2	

Figur 6: Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde F14. (T) henviser til, at der er tale om en trækfugl.

F24 Hjarbæk Fjord og Simested Fjord

Arter	Yngle-/Trækfugl	Artikel 4	kriterie	Forventes udtaget
Engsnarre	Y	stk. 1	F1	
Plettet rørvagtel	Y	stk. 1	F1	
Rørdrum	Y	stk. 1	F1	
Rørhøg	Y	stk. 1	F1	
Blishøne	T	stk. 2	F3, F4	
Fiskeørn	T	stk. 1		X
Hvinand	T	stk. 2	F3, F4	
Sangsvane	T	stk. 1	F2	
Taffeland	T	stk. 2		X
Troldand	T	stk. 2		X

Figur 7: Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde F24. (T) henviser til, at der er tale om en trækfugl, mens (Y) henviser til, at der er tale om en ynglefugl.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er F16 Tjele Langsø ca. 7,5 km nordvest for det ansøgte areal. Med følgende art på udpegningsgrundlaget:

F16 Tjele Langsø

Arter	Yngle-/Trækfugl	Artikel 4	kriterie	Forventes udtaget
Sædgås	T	stk. 2	F3	

Figur 8: Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde F16. (T) henviser til, at der er tale om en trækfugl.

De fuglearter der findes på udpegningsgrundlaget er primært tilknyttet til sø, sump, rørskov eller fugtige enge, hvorimod det ansøgte indvindingsareal består af opdyrket landbrugsareal. Arealet kan i et begrænset omfang benyttes som midlertidig rasteplads til furagerende trækfugle, hvortil der samtidig omkring det ansøgte areal ligger flere store åbne arealer af samme eller bedre beskaffenhed, hvortil det vurderes, at projektet med indvinding i mindre etaper i perioder ikke vurderes at have betydende indflydelse herpå. Hertil vurderes afstanden til nærmeste fuglebeskyttelsesområde på over 7 kilometer, ikke at føre til, at de lokale og begrænsede påvirkninger ved støv og støj har nogen betydning for fuglebeskyttelsesområdet.

Nærmeste del af Natura 2000-område N30, Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk består af habitatområde H30, ca. 550 meter syd for det ansøgte areal. Miljøpåvirkninger som følge af råstofindvinding af ler i de ansøgte begrænsede dybder er forholdsvis lokale. Projektet kan påvirke de nære omgivelser med støj, vibrationer og støv.

Region Midtjylland vurderer, at projektet ikke vil påvirke naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 30 eller integriteten i området væsentligt. Regionen lægger ved vurderingen vægt på, at projektets aktiviteter over en afstand af 550 meter ikke vil kunne påvirke Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag væsentligt, hvortil projektet ikke vurderes at kunne påvirke grundvand eller forhold for afstrømning af overfladevand af betydning for Natura 2000-området, idet projektet navnlig ikke involverer barriereeffekter, som vil hindre strømmende

overfladevand. Hertil bemærkes, at der ud fra efterbehandlingen forsat vil være skråning som tillader strømmende overfladevand mod syd.

Der er hertil ikke fremfundet andre projekter, planer og programmer, der i kumulation med det ansøgte projekt vil kunne påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder væsentligt.

Region Midtjylland finder derfor, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af virkninger på Natura 2000-området, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2.

Rødlisterarter

Region Midtjylland har i sin gennemgang ikke fundet registrerede fredede, rødlistede arter eller bilag IV-arter inden for eller nær det ansøgte areal, som overvejende består af intensiv dyrket landbrugsareal, som ikke forventes at rumme en fast bestand af fredede eller beskyttede arter.

Bilag IV-artsvurdering

Følgende arter kan forekomme, baseret på NOVANAs artsregistrering samt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV"¹⁶:

damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, Skimmelflagermus, Troldflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, og spidssnudet frø, Grøn kølleguldsmed.

Region Midtjylland har i sin gennemgang af databaserne Miljøportalen, Naturbasen og Arter.dk med registrering af bilag IV-arter ikke fundet registrerede bilag IV-arter inden for det ansøgte indvindingsareal eller i de umiddelbare omgivelser hertil.

Følgende arter er registeret observeret ift. ansøgningen:
Stor vandsalamander 1,2 km sydvest for det ansøgte areal.

Det vurderes at støv og støj, samt lokale ændringer for strømningsforholdene for overfladevand ved den meget begrænsede lokale sænkning i landskabet som følge af indvinding af ler i udgangspunktet alene kan påvirke nærområdet. Hertil indvindes der i lerede jordlag uden indvinding under grundvandsspejlet med efterbehandling til fortsat skrånende flader mod syd, hvortil det ansøgte areal ikke vurderes, at udgøre egnede yngle- og leverområder for bilag IV-arter.

¹⁶ Aarhus Universitet, DCE, rapport, OPDATERING AF: HÅNDBOG OM DYREARTER PÅ HABITATDIREKTIVETS BILAG IV, 4. maj 2023.

Region Midtjylland vurderer samlet, at det ansøgte ikke vil ødelægge plantearter optager på habitatdirketivets bilag IV, eller medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter, eller skade den økologiske funktion af disse. Ved denne vurdering, har regionen lagt vægt på, at der ikke forefindes egnede yngle- og rasteområder inden for det ansøgte areal, som består af opdyrket mark. Hertil lægges der vægt på, at projektet ikke vil ændre i strømningsforholdene for overfladevand mod mosearealet mod syd. Der er hertil ikke registreret øvrige projekter eller nærmere planer, som vurderes at have indflydelse denne vurdering.

F.4.3. Forsyningsledninger

Region Midtjylland har foretaget en søgning i ledningsejersystemet LER, hvortil de fremsøgte registrerede ledningsejere er hørt.

F.4.4. Støj

Jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder" kan vilkår om støj fra råstofgrave i det åbne land fastsættes med udgangspunkt i områdetype 3, som er "Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder".

Miljøstyrelsen anfører dog samtidig, dels at baggrundsstøjniveauet i det åbne land normalt er lavt, og det derfor er ønskeligt, at støjniveauet fra virksomheder holdes så lavt som muligt, dels at lavere grænseværdier bør anvendes, hvis det i den konkrete sag er muligt at overholde disse. Fastsættelse af støjgrænserne bør foretages efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af de tekniske og økonomiske muligheder for at reducere støjen.

Region Midtjylland vurderer, at de vejledende støjgrænser for områdetype 3 er en rimelig afvejning af hensynet til driften af råstofgraven og hensynet til et lavt støjniveau i det åbne land. Samtidig vurderer Region Midtjylland, at der særligt knytter sig en forventning om lavere støjniveau på lørdage søndage og helligdage i det åbne land, end den der normalt vil forekomme i områdetype 3.

Støjniveauet målt som, det energi-ækvivalente, korrigerede A-vægtede lydtryksniveau L_r , bør derfor således ved **beboelse** (ved spredt bebyggelse i det åbne land, regnes dette som 15 meters afstand af boliger, i boligområder som alle opholdsarealer inden for området) i nedenstående tidsrum ikke overstige:

Mandag til fredag

- 55 dB(A) i tidsrummet fra kl. 07.00 - 18.00,
- 45 dB(A) i tidsrummet fra kl. 18.00 - 22.00

- 40 dB(A) i tidsrummet fra kl. 22.00 - 07.00

Region Midtjylland vurderer, at de i tilladelsen fastsatte støjgrænser, som modsvarer de vejledende støjgrænser, vil kunne overholdes under den tilladte råstofindvinding. Ved denne vurdering har regionen lagt vægt på, at de anvendte maskiner erfaringsmæssigt ikke vil have en kildestyrke på over 110 db, hvor støj ved de nærmeste spredte beboelser i det åbne land (områdetype 3) ved afstandsdæmpning på 300 meters afstand vil være på under niveauet for de fastsatte støjgrænser.

Hvis der opstår tvivl om støjgrænserne bliver overholdt, kan regionen kræve at virksomheden udfører støjberregninger og/eller støjmålinger. Støjberregninger skal udføres i overensstemmelse med Fælles Nordisk Beregningsmetode. Valg af målemetode/beregningsmetode er afhængig af, hvilken metode der i den aktuelle situation er bedst egnet til at dokumentere, at støjniveauet kan overholdes. Støjmålinger/støjberregninger skal udføres som angivet i Miljøstyrelsens vejledninger nr. 5/1984 (Ekstern støj fra virksomheder), nr. 5/1993 (Beregning af ekstern støj fra virksomheder) og nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder) og gennemføres under forhold, hvor virksomheden er i fuld drift. Målingerne/berregningerne skal udføres af et af Miljøstyrelsen akkrediteret firma.

Regionen stiller vilkår om, at ændring i antal og type af maskiner og anlæg kun kan ske efter skriftlig accept fra regionen (vilkår 13). Vilkåret er stillet for at sikre, at der ikke tilføjes flere eller andre typer maskiner i råstofgraven end det, der er foreneligt med regionens screeningsafgørelse efter miljøvurderingsloven og vilkår efter råstofloven, herunder vurdering af støj og støv. Vilkåret giver regionen mulighed for at vurdere om tilføjelse af andre eller flere maskiner i råstofgraven kræver yderligere eller ændrede vilkår til råstoftilladelsen eller udarbejdelse af en støjrapport. Indhentning af godkendelse fra regionen består af en skriftlig meddelelse om de ønskede maskiner og antal forud for anvendelsen. Godkendelse fra regionen består af en skriftlig accept af de ønskede maskiner og antal. Hvis det er nødvendigt at foretage vilkårsændringer eller en ny afgørelse efter miljøvurderingsloven, skal regionen foretage en høring forud for godkendelsen. Hvis regionen ikke kan godkende de ønskede maskiner vil der blive givet skriftlig besked, i overensstemmelse med forvaltningslovens regler. Udskiftning af materiel 1:1 kræver ikke godkendelse fra Region Midtjylland.

Driftstider

På baggrund af ansøgningen, herunder oplysninger om maskiner der planlægges benyttet, fastsættes den tilladte driftstid til hverdage til 7:00-16,00, som ansøgt.

F.4.5. Støv

Indvinder skal sørge for, at driften ikke giver anledning til væsentlige støvgener, som fastsat i vilkår 22-24. Støvdæmpende foranstaltninger skal således være beskrevet i graveplanen.

F.4.6. Kulturarv

I Slots- og Kulturstyrelsens database Fundogfortidsminder er der registreret et administrativt areal, som har delvist overlap med den vestlige del af det ansøgte indvindingsareal.

Viborg Museum har under høring afgivet udtalelse, hvoraf det fremgår, at der i nærområdet til det ansøgte areal tidligere er fremfundet fund fra aktiviteter fra alle perioder af oldtiden, og at man vurderer, at der er risiko for forekomst af væsentlige fortidsminder. Hertil har museet afgivet vejledning om, at der bør foretages arkæologiske forundersøgelser inden råstofindvindingen påbegyndes. Denne vejledning har Region Midtjylland er videregivet til ansøger.

F.4.7. Landskab

Den vestlige del af det ansøgte indvindingsareal indgår under sammenhængende registrering ådalslandskab med svage skrånninger mod ådalens bund mod syd. Landskabet er udpeget som bevaringsværdigt landskab i Viborg Kommuneplan, og med specifik geologisk bevaringsværdi.

I Forslag til Lokal Landskabsstrategi for Nørreådalens fremtid – Nørreådalens ved Ø udarbejdet af KU, Jørgen Primdahl mf., juni 2021 er landskabet beskrevet:

”Landskabet Ø-området ligger midt i Nørreådalens og rummer et særdeles smukt og sammensat landskab. Langt det meste af området er udpeget til et såkaldt Natura 2000 område, hvilket betyder, at det som et højt prioriteret naturområde indgår i EU's netværk af beskyttede områder. Området er tilsvarende et højt prioriteret natur- og landskabsområde i Viborg Kommunes kommuneplan, ligesom det har fået et særligt afsnit i Miljøministeriets udpegninger af 'Geologiske områder af national betydning'. Under sidste istid var hele området dækket af en kilometertyk iskappe. Selve Ø bakker, som i 1975 blev fredet, er et af ådalens mest besøgte steder, et kuperet hedelandskab med storslåede udsigter over hele ådalens. Langs foden af ådalsskrænterne er der vigtige såkaldte kildevæld og rigkær med værdifuld biodiversitet. Derudover rummer dalbunden værdifulde enge og tilgroede, gamle pilekrat.

En del af ådalsskrænterne er skovdækkede, hvoraf en del består af værdifuld egeskov, ligesom der flere steder findes vigtige overdrevarsarealer. Området rummer desuden en rig kulturhistorie. Der er i området rige oldtidsfund, og der har været vigtige overgange over Nørreåen i området, ligesom Nørreåen har været brugt til pramdrager transport, bl.a. smørdritler fra et savværk ved Thorsager. Aktuelt er områdets landskab under forandring. Ådalen er blevet vådere især som følge af mere nedbør, sætninger i ådalens bund, øget fluktuation i afstrømningen fra Viborg og andre byer samt ændret vandløbsvedligeholdelse. Hertil kommer, at der de seneste år er gennemført et lavbundsprojekt, Heltzens Enge og et vådområde-projekt, Velds Møllebæk. Ser vi på arealanvendelsen er omdriftsarealet faldet de senere år, ligesom der mange steder finder tilgroning sted på opgivne engarealer. Endelig er der flere steder sket rydninger som naturplejeindsats bl.a. i Ø bakker, hvor også den afgræssede andel er vokset som led i naturforvaltningen.”

Det ansøgte areal omfatter svagt sydvendte skrånninger i ådalsskabet, som ikke indeholder særligt lokale karakteristiske bakker eller geologiske strukturer fra fortællingen om dannelsen af ådalen.

Gennemførelse af den ansøgte råstofindvinding og efterhandling af arealerne vil medføre en mindre sænkning på indtil 2 meter på de involverede arealer til samme niveau som det omgivende terræn mod syd. Efterbehandlingen til fortsat landsbrugsmæssig drift på arealerne veksler ikke fra de omgivende arealer, hvis flader er præget af landbrugsmæssig drift.

Det vurderes, at gennemførelse af den ansøgte råstofindvinding og efterhandling af arealerne ikke vil udgøre noget tydelig ændring i landskabet, hvortil efterbehandlingen af den resulterende begrænsede sænkning på arealet, vil indpasse det omfattede areal i det omgivende terræn, og ikke forstyrre den samlede oplevelse af Nørreådalen og den heriliggende geologiske fortælling om dannelsen af Nørreådalen.

F.4.8. Færdsel i råstofgraven

Færdsel i råstofgraven, som er det eneste der kan reguleres igennem råstofloven, reguleres for at mindske gener fra støv og støj. Der fastlægges derfor vilkår om driftstider, vanding og langsom kørsel.

Region Midtjylland stiller vilkår om, at adgangsvejen til råstofgraven skal være afspærret med aflåst bom eller lignende uden for driftstiden. Råstofgraven skal være afspærret for at undgå ulovlig

færdsel og støj i råstofgraven, forureningsrisiko ved henkastning af affald og ved tyveri af brændstof og materiel.

F.4.9. Graveafstande og periferiskråninger

Graveafstande skal fastsættes i graveplanen for at sikre, at indvinderen ikke uagtsomt kommer til at grave så tæt på indvindingsområdets ydre grænse, at de nødvendige råstoffer til at udføre de planlagte periferiskråninger mangler, eller er skyld i uigenkaldelig påvirkning af beskyttede emner nær råstofgraven.

Graveafstande for nærmere angivne strækninger af råstofgravens periferiskråninger og for gravning under grundvandsspejlet (GVS) tager udgangspunkt i de i ansøgningens angivne gravedybder og koter.

Kravet om afsætning af markering af tilladt indvindingsareal ved landinspektør er fastsat, da det tilladte indvindingsareal ikke alle steder afgrænses af skel, som let kan identificeres i marken, fx bevoksning, diger eller lignende. Vilkåret fastsættes for at undgå, at der graves uden for det tilladte areal og eventuelt ind på nabomatrikler eller arealer, hvor der ikke foreligger en aftale med lodsejer.

Ved indvinding, hvor der planlægges efterbehandlet ved neddosning eller opbygning, er der stillet vilkår om en graveafstand til skel på min. 5 meter ved neddosning og 3 meter ved opbygning. Regionen vurderer, at disse graveafstande hindrer skred over skel. Dog er det indvinders ansvar, at grave forsvarligt, så afstandsvilkåret er et udtryk for mindsteafstanden.

Afstandskrav til naboskel for støjvolde og oplag er fastsat for at der ikke kan ske nedskridning over skel og således at neddosning kan ske uden kørsel på nabomatrikler.

Vilkår for graveskråninger i forhold til vejmatrikel er fastsat således at der ikke opstår nærmere risiko for nedskridning og således at det efterbehandlede areal indpasses i det omkringliggende landskab

F.4.10. Efterbehandling

Region Midtjylland har stillet vilkår om, at der højst må indvindes på 2 etaper modsvarende ca. 1.6 ha ad gangen på baggrund af ansøgningens indhold samt sikkerhedsstillelsens størrelse.

F.4.11. Andre forhold

Der er foretaget en bred konfliktsøgning af forhold ved og i nærheden af tilladelsens areal. Oplysninger fra ansøgningen inklusiv grave- og efterbehandlingsplaner og VVM-ansøgning er desuden indgået i sagsbehandlingen sammen med de indkomne høringssvar.

Der er kommenteret på enkelte af forholdene i forbindelse med screeningen efter miljøvurderingsloven, se bilag D.

Der er udover de ovennævnte ikke konstateret yderligere forhold, der giver anledning til særlige bemærkninger eller tillægges afgørende vægt i afvejningen efter råstofloven.

F.5. Samlet afvejning med begrundelse for tilladelsen

Ud fra en samlet afvejning af ovenstående hensyn og interesser der skal varetages efter råstoflovens § 3, kan Region Midtjylland imødekomme, at indvindingen tillades inden tilladelsens omfattede arealer på de fastsatte vilkår.

Region Midtjylland har ved denne samlede afvejning af interesser og hensyn lagt vægt på, at der inden for det ansøgte graveareal skønnes at forefindes en betydelig forekomst af rødder af en god kvalitet, som der er en aktuel samfundsmæssig og råstof erhvervsmæssig efterspørgsel på. Hertil har regionen lagt vægt på, at indvindingen vil medføre en yderst begrænset sænkning, som ved efterbehandlingen af arealet vil indpasses i det omkringliggende terræn og landskab, hvor gennemførelse af det ansøgte ikke vurderes at fremstå synligt eller skade de landskabelige værdier, herunder den samlede geologiske fortælling om dannelsen af ådalslandskabet.

G. Grundlag for tilladelsen

G.1. Ansøgningens indhold

- Ansøgningsskema og materiale modtaget af Region Midtjylland 20. december 2022, hertil har Randers Tegl den 8. september 2023 indsendt tilrettet ansøgningsmateriale, som nedjusterer det ansøgte areal, uden i øvrigt at omfatte nogen form for udvidelser. Således søges der om tilladelse for et areal på 3,9 ha mod tidligere 5,7 ha. Justeringen er foretaget efter ophævelsen og hjemvisning af Region Midtjyllands Råstofplan 2020, således at der alene søges inden for gældende udlagt graveområde i Råstofplan 2016.
- Ansøgningen angår ejendommen matr.nr. 3l Årup, Kvorning i Viborg Kommune.

Uddrag fra ansøgningen med angivelse af det ansøgte indvindingsareal i rød skravering.

- Det ansøgte indvindingsområde udgør ca. 3,9 ha af ejendommen og er vist ovenfor.
- Der søges om tilladelse til en forventet årlig produktion af 20.000 m³ ler årligt.
- Der søges om tilladelse til råstofindvinding for en periode på 10 år.

- Den samlede råstofindvinding forventes afsluttet i ca. kote 7,5 – 8,5, ca. 2 meter under terrænen over grundvandsspejlet.
- Følgende typer maskiner og anlæg planlægges benyttet i forbindelse med indvindingen:
 - a. Gravemaskine
 - b. Dumper
 - c. Gummihjulslæsser
 - d. Bulldozer
- Det forventede forbrug af brændstof til maskiner er ca. 5.000 liter.
- Ansøgte driftstidspunkter er angivet til 7.00-16.00 på hverdage.
- Tingbogsattest af 18.12.2022.
- Det oplyses, at der er 3 boringer/brønde inden for 300 meter, hvoraf en ikke er sløjfet.
- Råstofmaterialernes tilstedeværelse og kvalitet er oplyst i form af prøvegravninger, samt kendskab til større forekomster i området.
- Det angives, at kørslen til indvindingsområdet sker ad privat vej til ansøgers Teglværk over matr.nr. 7, 6i og 6k ned til teglværket på matr.nr. 2o Årup. Kvorning.
- Arealerne ønskes efterbehandlet til fortsat landbrugsdrift.
- Forslag til grave- og efterbehandlingsplan, dateret 18.11.2022, udarbejdet af Randers Tegl.
- Kortbilag 1 i 1: 5.000 benævnt "Oversigtskort 5000", 06.09.2023.
- Kortbilag 2 i 1: 25.000 benævnt "Oversigtskort 25000" og dateret 15.11.2022.
- Ansøgningskema om screeningsafgørelse efter miljøvurderingsloven af 20.12.2022.

G.2. Høringssvar

Ansøgningsmaterialet samt udkast til screeningsafgørelse efter miljøvurderingsloven og udkast til tilladelse om råstofindvinding har været i 4 ugers høring. Nedenstående berørte myndigheder, forsyninger, foreninger og parter er blevet hørt. Bemærkningerne fra høringen er indgået i regionens videre sagsbehandling af ansøgningerne.

Myndigheder:

- Viborg Kommune - plan@viborg.dk
- Miljøstyrelsen - mst@mst.dk
- Viborg Museum, vibmus@viborg.dk
- SKAT, Kontrolafdelingen - myndighed@skat.dk

Forsyninger:

- Kvorning Vandværk, flw@fdf.dk
- Norlys Fibernet A/S, LER@norlys.dk
- ENERGI VIBORG A/S, tegnastuen@energiviborg.dk
- GLOBALCONNECT A/S, ledningsoplysninger@globalconnect.dk
- N1 A/S, Kontakt@n1.dk
- TELIA DANMARK, kf@telia.dk

- TDC NET A/S, zzzautoplan@tdc.dk

Foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- DN, lokalafdeling Viborg, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, dof@dof.dk
- DOF, lokalafdeling Viborg, viborg@dof.dk

Ejere og beboere af følgende beboelsesejendomme:

- Langdyssevej 10, 8830 Tjele
- Langdyssevej 8, 8830 Tjele

Ejere af følgende matrikler:

- Matr.nr. 3I Årup, Kvorning
- Matr.nr. 6i Årup, Kvorning
- Matr.nr. 7 Årup, Kvorning

Side 39

G.3. Høringssvar

I høringsperioden har Region Midtjylland modtaget høringssvar fra følgende:

- Ansøger
- Viborg Kommune
- Viborg Museum

Høringssvarenes indhold er inddraget i Region Midtjyllands videre behandling af ansøgning om råstofindvindingstilladelse og ansøgning om screeningsafgørelse, og er kort gengivet nedenfor, hvortil regionen har fundet anledning til, at komme med sine bemærkninger til visse dele af høringssvarene, som fremgår nedenfor.

Viborg Kommune har i sin samordningsudtalelse til det ansøgte bidraget med oplysninger og bemærkninger om § 3-registreret natur syd for det ansøgte areal med forslag om præcisering af vurdering af det ansøgte ift. § 3-natur.

Region Midtjylland har medtaget præciseringer i sin egen vurdering, som fremgår af tilladelsens vurdering af det ansøgte ift. § 3-natur.

Viborg Kommune har i sin samordningsudtalelse bidraget med yderligere oplysninger om overfladevand og strømningsforhold, hertil har kommunen navnlig haft spørgsmål til om projektet medfører placering af jordvolde, som kan hindre passage og strømning af vand mod syd fra matrikler mod nord.

Region Midtjylland har inddraget oplysningerne i behandlingen af sagen, hvortil afsnit om overfladevand blevet opdateret med disse yderligere oplysninger. Ansøger har hertil på regionens opfordring besvaret spørgsmål fra kommunen og præciseret sin projektbeskrivelse, som er fremsendt til kommunen, hvortil kommunen efterfølgende ikke har haft yderligere bemærkninger.

Viborg Museum har i sin udtalelse haft oplysninger om tidligere fund af fortidsminder omkring området, samt afgivet sin vurdering af, at risiko for fund af væsentlige fortidsminder. Region Midtjylland har indført disse oplysninger og denne vurdering under tilladelsens afsnit vedr. fortidsminder, og videresendt museets vejledning direkte til ansøger.

Ansøger i sit høringssvar haft en række afklarende spørgsmål, herunder spørgsmål til sikkerhedsstillelsens størrelse. Sikkerhedsstillelsens størrelse er reguleret ud fra det reducerede ansøgte areal.

H. Offentliggørelse og klagevejledning

Offentliggørelse

Tilladelsen til råstofindvinding og screeningsafgørelsen vil opfølgende blive offentliggjort på Region Midtjyllands hjemmeside www.ru.rm.dk, under Råstofafgørelser: <https://www.ru.rm.dk/klima-og-miljo/rastoffer/rastofafgorelser-og-dispensationer/rastofafgorelser/>.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Region Midtjylland via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Region Midtjylland. Hvis Region Midtjylland fastholder afgørelsen, sender Region Midtjylland klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. Se betingelserne for at blive fritaget her.

Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort, regnes klagefristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Domstolsprøvelse

Eventuel retssag til prøvelse af afgørelse efter råstofloven og miljøvurderingsloven skal være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt, jf. råstoflovens § 43, stk. 1 og miljøvurderingslovens § 54, stk. 1. Er afgørelsen offentliggjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra offentliggørelsen.

H.1. Afgørelser i medfør af råstofloven¹⁷

Afgørelsen kan, jf. råstoflovens § 13, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet (se klagevejledningen ovenfor).

Region Midtjyllands vurderinger i henhold til habitatbekendtgørelsen¹⁸ og i henhold til indsatsbekendtgørelsen¹⁹ kan ligeledes påklages efter klagereglerne i råstofloven.

Rettidig klage har jf. råstoflovens § 16, stk. 8 opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede

- Adressaten for afgørelsen
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen

H.2. Screeningsafgørelse i medfør af miljøvurderingsloven²⁰

Screeningsafgørelsen kan, for så vidt angår retlige spørgsmål jf. miljøvurderingslovens kap. 18, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet (se klagevejledningen ovenfor).

Rettidig klage efter denne lov har ikke opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede

- Miljø- og Fødevareministeren

¹⁷ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 26/01/2017 om råstoffer med senere ændringer.

¹⁸ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12/11/2021 af om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

¹⁹ Bekendtgørelse nr. 449 af 11/04/2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

²⁰ Lovbekendtgørelse nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

- Enhver med retlig interesse i sagens udfald, herunder et nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

I. Orientering

Afgørelsen samt bilag er i dag sendt til:

Myndigheder:

- Viborg Kommune - plan@viborg.dk
- Miljøstyrelsen - mst@mst.dk
- Viborg Museum, vibmus@viborg.dk
- SKAT, Kontrolafdelingen - myndighed@skat.dk

Foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- DN, lokalafdeling Viborg, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, dof@dof.dk
- DOF, lokalafdeling Viborg, viborg@dof.dk

Ejere og beboere af følgende beboelsesejendomme:

- Langdyssevej 10, 8830 Tjele
- Langdyssevej 8, 8830 Tjele

Ejere af følgende matrikler:

- Matr.nr. 3I Årup, Kvorning
- Matr.nr. 6i Årup, Kvorning
- Matr.nr. 7 Årup, Kvorning

J. Bilag

- A.1 Oversigtskort med rids af tilladelsens areal
- A.2 Oversigtskort med placering af tilladelsens areal

Ansøgningsmateriale fra ansøger:

- B.1 Ansøgningsskema om råstofindvinding og screeningsafgørelse med bilag.
- B.3 Godkendt graveplan med indlagt etapeplan
- B.4 Godkendt efterbehandlingsplan

Region Midtjyllands udarbejdede materiale og screeningsafgørelse:

- C Konfliktsøgningsskema
- D Screeningsafgørelse efter miljøvurderingsloven

Webtilgængelighed

Hvis du har problemer med at læse afgørelsen eller vedhæftede bilag, kan du anmode om, at regionen gør dem webtilgængelige. Derved vil de kunne tydes og læses op af de gængse værktøjer til dette formål. Kontakt regionen på raastoffer@ru.rm.dk.

Behandling af personoplysninger

Region Midtjylland behandler personoplysninger. Du kan læse mere om regionens behandling af personoplysninger og rettighederne i den forbindelse på ru.rm.dk/om-os/dine-data.

Offentliggørelse på Region Midtjyllands hjemmeside

Dokumenter, der er omfattet af reglerne om aktindsigt og dermed ikke beskyttede, bliver som hovedregel offentliggjort på regionens hjemmeside, hvorfra de kan fremsøges, læses og hentes.